

הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם

וְאֵדְבָרָה...

וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ

אֲמָרִי כִּי

חוברת עבודה וסיכום על פרשת האזינו

פרשת האזינו

עבודת חזרה וסיכום
 םכ"י פירוש רש"י

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְצָהּ... וְתִשְׁמַעַתְּ הָאָרֶץ אֲמִרִי כִּי... (א)

מה משה רבינו אומר לשמים וארץ שישמעו וישיבו?

שישמעו: שאני _____ בהם בישראל. ויעידו: שאמרתי להם כך.

מדוע משה העיד בהם את השמים והארץ ולא את עצמו למשל?

סיבה א': _____

סיבה ב': שאם יזכו ישראל, יבואו העדים שהם ה _____ וה _____ ויתנו שכרם – כשילכו

בדרך הישר שנאמר: "הִגִּפוּ תַתֵּן פְּרִיָהּ וְהָתֵן יְבוּלָהּ וְהַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ _____"

ואם לא ילכו בדרך הישר: יקבלו ענשם תחילה ע"י העדים הללו, שנאמר: "וְעָצַר אֶת הַ _____"

ולא יהיה מטר וה _____ לא תתן את יבולך... ואח"כ "וְאֲבִדְתֶם מְהֵרָה" - יענשו ע"י

ה _____.

"יערף כמטר לקווי" (ב)

לאילו ג' דברים ממשית משה רבינו אל התורה הקדושה שניתנה לישראל?

(1) "מטר": כמו שמטר מביא _____ לעולם – כך התורה שנתתי לישראל זה _____ לעולם.

(2) " _____ ": כמו טל שכולם _____ בו. (ואילו במטר יש כאלה שמצטערים ממנו כגון הולכי

_____ , ומי שבורו מלא _____ ומתקלקל מהמטר)

(3) "פְּשְׁעֵי־רִים" – רוח _____ : כמו שרוחות אלו מחזקות ה _____ ומגדלים אותם, כך דברי

התורה _____ את לומדיהן.

משור קו זין המילה אפרושה:

• יערף כמטר	• טיפות מטר
• לקחי	• התורה שנתתי להם
• תזל כטל אמרתי	• על קלח אחד בפני עצמו הנקרא "עשב"
• כשערים	• כרוח סערה
• עלי דשא	• יטוף כמטר
• כרבבים	• על שכבת ירק המכסה את הארץ
• עלי עשב	• התורה היא כמו טל הנוזל מן השמים

"כי יעם ה' אקרא" (ג')

"פי" – כשאקרא ואזכיר את שם ה' בתוך השירה – אתם "הבו _____ לאלקינו" וברכו שמו של ה' יתברך.

ומכאן אמרו חכמים: שאחר כל ברכה ב _____ (שמזכירים בה שם ה' המפורש) עונים:

"_____".

"הצור תבנים פעלו" (ד)

"הצור" – ה' החזק...

"_____ פעלו" – אעפ"י שה' חזק כשמביא פורענות על עוברי _____ הוא לא מענישם

ב"_____ " (בחמה שפוכה) – כי אם בדין, בחשבון ובדקדוק.

"קל _____" – נאמן לשלם ל _____ שכר לעולם ה _____. ואעפ"י שה' מאחר את שכרם, סופו ל _____ את דבריו.

"ואין _____" – אף לרשעים משלם _____ בעולם ה _____. (ולא מקזז מעונשם אלא

מענישם בנפרד ונותן להם שכר טוב על מעשיהם בנפרד)

"צדיק וְ הוּא" – "צדיק" - מפי הבריות, כלומר: כולם _____ עליהם את דינו.

– "וישר הוא" – כן ראוי וְ להם. (להצדיק דינו עליהם)

"שְׂוֹזֵת לוֹ לֹא בָּנִי בּוֹמֵם" (ה)

ישראל שחטאו השחיתו – קילקלו לעצמם ולא ל_____.

(והמילה "לו" כאילו נאמרה פעמיים: "שחת לו" – עם ישראל שיחת לעצמו אבל... "לו" – לה', "לא" – לא השחיתו)

מום של מי הוא בזה שהשחיתו מעשיהם? _____

איך נאמר משה את הדור שהשחית וחסא אה'?

א. "דור _____" – שאין הולכים בדרך ישרה אלא הולכים " _____ וְ _____"

ב. "וְ _____" – מעוקל ומסובב כמו _____ שמסובבים אותו סביב החוט כדי לעשותו עבה.

"הִלֵּה' תִּגְמְלוּ זֹאת" ? (ו)

שואל משה רבינו את ישראל:

"הִלֵּה' תִּגְמְלוּ זֹאת" ? – וכי לפניו אתם " _____" - מכעיסים במעשיכם הרעים? וכי

אתם לא יודעים שיש בידו ל_____ מכם ושהיטיב לכם בכל ה_____?

"עם נָבֵל" – עם כפוי _____ - שעושה עצמו כאילו שכח את הטובות שה' עשה להם.

"ולא _____" – וגם אינו חכם להתבונן לראות את העתיד להיות – שיש ביד הקב"ה

להיטיב ולה_____.

וכי לה' מגיע זאת? "הֲלוֹא הוּא אָבִיךָ קִנְיָךְ"....

"קִנְיָךְ" – מִשְׁמֹאל א': שה' _____ אותך לו לעם.

מִשְׁמֹאל ז': מלשון " _____" – דירה, שה' הושיב אותך במקום איתן וארץ _____.

מִשְׁמֹאל ט': "ש _____ בכל מיני תקנה – כלומר ה' סיפק לך את כל צרכיך הנדרשים.

"הוא עָשָׂךְ" – ה' עשה אותך ל _____ ב _____ (שהרי במצרים לא היו אומה בפני"ע)

"וַיִּכְנַנְךָ" – ואחרי שה' עשה אותך לאומה ביסס אותך, ייסד את העם - שהעמיד **מכם** _____

ו _____ ו _____ - והכל **מתוככם** ואינכם זקוקים לעם אחר (כמו כרך – עיר גדולה

שהכל מצוי בה ולא צריך להביא כלום מעיר אחרת)

"זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם" (ז)

אומר משה רבינו לישראל: זכור מה עשה ה' לדורות ה _____ שהכעיסו לפניו.

"בִּינוּ" – התבוננו - "שְׁנוֹת דוֹר וָדוֹר" – מה שקרה לדורות הקדמונים שהרשיעו מאוד.

אלו שני דורות מלכיר משה זכסוק לה - שנשנשו על ידי השי"א?

(1) דור _____ . עונשם: _____ .

(2) דור ה _____ . עונשם: _____ .

פירוש ב': "זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם" - אם לא נתתם לבכם לזכור מה שקרה **בעבר** – שהעניש את דור

המבול ודור אנוש, אז...

"בִּינוּ שְׁנוֹת דוֹר וָדוֹר" – תנו דעתכם להכיר מכאן ולהבא (לעתיד) - שיש בידו של הקב"ה

להיטיב לכם ולתת לכם שכר בימות ה _____ והעולם ה _____ .

אמ מי אומר משה לישראל אשאלו וזכר מה היה **בעבר** ומה שיהיה **בעתיד**?

על העתיד: "שָׁאַל _____ וַיַּגִּדְךָ" – אלו ה _____ שנקראים " _____ " - שיגידו לך את

העתיד להיות בשנות דור ודור.

על העבר: " _____ וַיֹּאמְרוּ לְךָ" – תשאל את ה _____ ויספרו לך את המאורעות שקרו **בעבר** -

בדורות ה _____ .

מהיכן אומרים שהנביאים קרויים "אזול"?" שנאמר: "אָבִי _____ רָכַב יִשְׂרָאֵל ו _____" –

שזה היו דברי אלישע הנביא כשאליהו הנביא עלה בסערה השמימה.

"בְּהִנָּחֹל עֲלֵינוּ גּוֹיִם" (ח)

כשה' הנחיל עונש לחוטאים בדורות הראשונים (שעליהם נאמר "זכור ימות עולם")
את דור **אנוש** – " _____ " במי האוקינוס, ואת דור **המבול** - " _____ " – במי המבול.
"**בְּהִפְרִידוּ בְּנֵי אָדָם**" – איזה דור ה' הפריד והפיץ על פני כל הארץ ע"י שבלבל שפתם כיון
שבנו מגדל כדי למרוד בו? _____.

וה' לא כִּי־לֹא אֱוֹמָא כִּי־אֵל אֱוֹמָא וְזֹרֵם הַמַּזְזָא - אֱלֹא... .

"יִצְבּ _____ עַמִּים" – הציבם והעמידם והשאיר אותם ב _____.

וכֹּל־זֶה מִדְּבַר? "**לְמַסְפָּר _____ יִשְׂרָאֵל**" – בשביל קומץ מועט של בני ישראל שעתידיים לצאת

מ _____ - לכן ה' השאירם בחיים ולא הרגם!

וכנגד _____ נפש של בני ישראל שירדו ל _____ - ה' הציב גבולות עמים – שגם הם במספר
_____ לשון – שהם כל אומות העולם.

"כִּי זָזְלָה ה' עִמּוֹ" (ט)

זֹלְמָה ה' הִצִּי־אֵל כִּי הַאֲוֹמָא זְזֹרֵם הַקַּלָּה - מִכֹּאִיִּן?

על זה עונה משה רבינו: "כִּי חָלַק _____" – שחלקו של _____ כבוש (טמון) בין האומות ועתיד
לצאת מהם (מבני שם)

ומי הוא הנחשב לחלקו ונחלתו של ה'? "כִּי חָלַק ה' - _____" – עם ישראל!

ומי מתוך ג' האבות הקדושים נבחר - שכל זרעו יהיה **עמו** של ה'? " _____ חֶבֶל נחלתו"

- רק זרעו של _____ נבחר להיות חבל נחלתו של ה'. (ולא ישמעאל שהוא זרעו של אברהם ולא עשיו

שהוא זרעו של יצחק אלא רק זרעו של יעקב)

ומדוע לכה אכר רק יסקז? כי הוא ה_____ שבאבות ולכן הוא המשולש בשלוש _____.

אלו ג' זכויות יש לו? (1) זכות אבי _____ - אברהם אבינו.

(2) זכות _____ - יצחק אבינו

(3) _____ - שלו עצמו.

ולכן קרוי כאן בלשון "חבל" נחלתו. כמו החבל הזה שהוא עשוי מ_____ גדילים – חוטים, ולכן

הוא ובניו היו לקב"ה לנחלה ולא ישמעאל בן _____ ולא עשיו בן _____.

"יְמַצְאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר" (וי)

אלו שזחיס אומר משה רבינו על ישראל?

את מי ה' מצא במדבר שהם נאמנים לו? _____ - ששם, בהר סיני קיבלו _____ ומלכותו ועולו

ולא כמו בני _____ ובני _____ שה' שאלם אם הם רוצים לקבל את התורה ולא רצו _____.

כמו שנאמר: "וְזָרַח מִלְּמוֹ (בני עשיו) הוֹפִיעַ מֵהָר _____" (בני ישמעאל)...

איר מוארת זגורה "ארץ המצור" שזני ישראל האכו זה 40 שנה? "וַיִּלְל יְשִׁימוֹן".

כלומר: ארץ צִיָּה (יבשה) וַיִּלְל (מקום ריק ושמים) שנשמעים בו יללות של _____ ו _____

ואפילו שם – במקום כזה מפחיד "נמשכו אחר ה _____" ולא אמרו למשה "היאך נצא

ל _____ - מקום צִיָּה ו _____" ... כמו שנאמר: "לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּ _____ בְּאֶרֶץ לֹא _____"

"יִסְבְּגֵהוּ" – מלשון סיבוב. זאלו ג' צזריס סיזז ה' אל ישראל זמצזר?

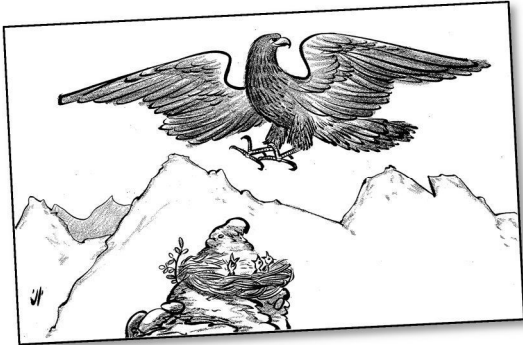
(1) סבבם והקיפם ב _____ - בענני כבוד שהקיפו את ישראל במדבר.

(2) סבבם ב _____ - בארבע רוחות סביבות המשכן.

(3) סבבם ב _____ ההר – שעקר הקב"ה את הר סיני וכפה אותו עליהם כ _____ - ואמר להם:

"אם אתם מקבלים את ה _____ מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם".

"יבֹנְנָהוּ" – מלשון בינה. – ששם במדבר ה' נתן לישראל _____ - ובינה להבין את דבריה.
 "יִצְרְנָהוּ" – מלשון שמירה. – שה' שמר אותם שם מ _____ שרף ו _____ שהיו מצויים
 במדבר, וכן מה _____ שבאו להילחם עם ישראל.
 "פְּאִישׁוֹן עֵינָיו" – ה' שמר על ישראל במדבר עד מאוד כמו אדם ששומר ביותר על _____ עינו
 – שזה העיגול ה _____ שבאמצע ה _____ שכח ה _____ יוצא ממנו.

"כְּנֶשֶׁר יַעִיר קָנֹו" (יא)

לֹמֶה הַמְשִׁיחַ מִשֶׁה אֵל הַנְּהַלֵּל הַשִּׁי"א עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

זמזר - זרחמים וזחמאה?

כך הקב"ה...	פירוש	"נשר"
<p>כך הקב"ה לא מתגלה לבריותיו במלוא גבורתו כמו שנאמר: "ש-די לא מצאנוהו שגיא _____" וכשבא לתת _____ לעם ישראל לא נגלה עליהם מרוח _____ אלא נגלה עליהם מ _____ רוחות - כמו שנאמר: "ה' מ' _____ פֶּא" - צד אחד "וְזָרַח מ' _____ לְמו" - צד שני "הוֹפִיעַ מְהֵר _____" - צד שלישי "אֶלֹקִים מ' _____ יְבוֹא" - צד רביעי</p>	<p>כמו הנשר הרחמני על בניו ואינו נכנס ל _____ שלו פתאום כדי שלא יתעוררו בניו בבהלה אלא מקשקש ומטרף (מנענע ומקיש) תחילה בכנפיו בין אילן ל _____ ואחר כך שוב נוקש בין ענף ל _____ כדי שיעורו בניו ויהיה בהם _____ לקבלו. וכשהנשר מעל גוזליו אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף מעליהם באוויר – כנוגע ולא _____.</p>	<p>כְּנֶשֶׁר יַעִיר קָנֹו עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף</p>
<p>כך הקב"ה נהג עם בני ישראל - בניו אהוביו, כמו שנאמר: "וְאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל _____ נְשָׂרִים" - שכשנסעו _____ אחריהם והשיגום על היס, היו המצרים זורקים בהם _____ ואבני _____, מה עשה ה'! מיד "וַיִּסַּע _____ הָאֱלֹקִים... וַיָּבֵא בֵּין מַחְנֵה _____ וּבֵין מַחְנֵה _____" (שמות יד יט) כלומר: שעמוד הענן שעמד לפני מחנה ישראל העבירו המלאך לאחוריהם כדי לחצוץ בין ישראל ל _____ - ולקבל לתוכו את כל ה _____ ואבני הבליסטרות שהמצרים זורקים על ישראל. וזה כעין הנשר שקיבל את החיצים במקום שיכנסו בגוזליו...</p>	<p>כשהנשר בא לקחת את _____ ממקום למקום אינו נוטלם ב _____ (כדרך שאר העופות שמפחדים מהנשר שמעליהם) אלא נושאים על _____ . כי הוא פורח מעל כולם ואינו מפחד מעופות אחרים אלא מפחד מן ה _____ הנזרק מלמטה ע"י בני ה _____, ולכן נושא את גוזליו על _____ כי אומר: "מוטב יכנס החץ _____ ולא יכנס ב _____"</p>	<p>יִפְרֹשׁ כְּנֶפִיָו יִקְחֵהוּ יִשְׂאֵהוּ עַל אֶבְרָתוֹ</p>

"ה' בָּרַךְ יִצְחָקוֹ" (יב)

ה' הוליד את ישראל במדבר – כשהם " _____ " – ובטח. – סמוכים ובטוחים בלי פחד ומורא.

"וְאִין עֲמוֹ אֵל נִכְרִי"

פירוש א': עַל הַסֵּזֶר – שבהליכתם במדבר לא היה כח באחד מכל אלהי ה _____ להראות

כוחו ולהלחם עם _____.

פירוש ב': עַל הַסֵּזֶר – רבותינו דרשוהו על העתיד להיות באחרית הימים – "ה' _____ ינחנו"

שאף אחד מן האומות לא יוכל לבוא ולשלוט בישראל.

ואומר רש"י: ואני אומר... ששני הפירושים ענין אחד הם – דברי תוכחה להעיד בפני בני

ישראל את השמים ואת הארץ... שלבסוף יבגדו ולא יזכרו הראשונות – הטובות שעשה להם

ה' **בעבר** ולא את הנולדות – שהוא _____ לעשות להם.

"יִרְכְּבֵהוּ עַל בָּמֹתַי אֶרֶץ" (יג)

פסוק זה מדבר על העתיד להיות לישראל:

"יִרְכְּבֵהוּ" ה' יושיב את עם _____ "עַל בָּמֹתַי אֶרֶץ" – על מקום גבוה, ואיזהו? _____

שהיא גבוהה מכל ה _____.

משה רבינו מתאר את טיב הפירות והמזון שיש בארץ ישראל העתידה להינתן לעם ישראל:

"וַיֹּאכַל תְּנוּבַת שְׂדֵי" – עם ישראל יאכלו את פירות ארץ _____ שהם קלים "ל _____" –

לצמוח ולהתבשל יותר מכל פירות שאר ה _____.

"וַיִּנְקְהוּ דְבַשׁ מִסְּלַע" – ה' יתן להם פירות מתוקים ביותר עם הרבה דבש ("מסלע" אפילו במקומות

שהעצים גדלים באדמת סלעים קשה) כָּלֹן הַמֵּשֶׁה שֶׁמֶץ רִשׁ"י: "מעשה ב _____ שאמר לבנו בסיכני (שם

מקום) 'הבא לי _____ (תאנים מיובשות) מן החבית'. הלך ומצא ה _____ צף על פיה, אמר לו: יזו של

_____ היא' (ולא של קציעות). אמר לו: 'השקע _____ לתוכה ואתה מעלה _____ מתוכה". – הנה לנו גודל מתיקות פירות ארץ ישראל שמרוב מתיקותם יוצא מהם דבש לרוב.

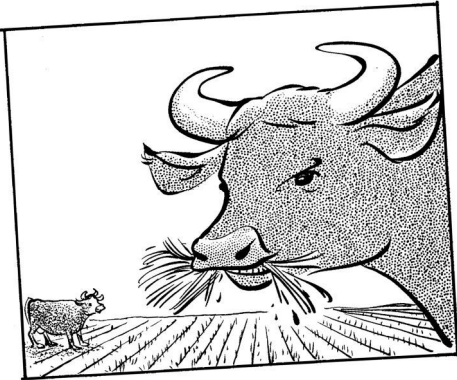
"וְשֶׁמֶן מִחֶלְמִישׁ צוּר" – אלו _____ של מקום הנקרא "גוש _____" - ששמנם מרובה (שזה

בנחלת שבט אשר שעליו נאמר: "וְטַבַּל בְּשֶׁמֶן רָגְלוֹ". לג, כד) וגם כאן "חלמיש צור" זה תיאור למקומות שיש

בהם סלעים ואבנים שגם במקומות אלו הזיתים שגדלו שם מרובים מאוד ב_____.

"וְזִמְאֵת בָּקָר וְזֵלֶב צֶאֱן" (יד)

איך מתואר שפע המזון וטיבו המיוחד שיהיה בארץ ישראל?

כתקופה <i>se</i> אי לה היה?	פירו	<i>לשון הפס'</i>
זה היה בימי _____ שנאמר: (מלכים ה ג) "עֲשֶׂרָה _____ בְּרִיאִים (מפוטמים ושמנים) וְעֶשְׂרִים _____ רְעִי (הרועים במרעה) וּמֵאָה _____" ...	מרוב השפע של הצאן וה_____ התרבה שפע החלב והחמאה הבאה ממנו.	חֶמְאָת _____ וְחֵלֶב צֶאֱן
זה היה בימי _____ שישבו על אדמתם שנאמר "וְאוֹכְלִים _____ מִצֶּאֱן" (שהיו בוחרים את הכבשים השמנים – לאכילה)	עם שומן ה_____ (כבשים שמנים)	עִם חֵלֶב _____
	אילים - הזכרים הגדולים של הכבשים - הגדלים בארץ ה"_____ " שהיו שמנים.	וְאֵילִים בְּנֵי _____
	עיזים זכרים גדולים – תיישים.	וְעֵתוּדִים
זה היה בימי _____ שנאמר: "וְיָהִי _____ שְׁלֹמֹה לְיוֹם אָחָד שְׁלֹשִׁים כָּר סֵלֶת וְשֵׁשִׁים כָּר קֶמַח" _____	חיטים _____ כחלב כליות. (שצורת החיטים דומה לכליות שיש בהם חריץ לאורכם)	עִם חֵלֶב בְּלִיֹּת חֲטָה
זה היה בימי _____ השותים במזרקי _____ - כלים גדולים שקיבול היין בהם מרובה.	תשתה יין טוב (דם ענב) אבל תטעם בו טעם של _____ (תשתה חמר)	וְדָם עֵנָב תִּשְׁתֶּה חֲמֹר

"וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֹט" (טו)

בלא השקט הרב שהיה לישראל נמשכו אחר הנאות העולם ומתוך כך בטו כזיכוא זה'

ושלזהו... "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל" - מי הם "ישורון"?

"שְׁמֵנֶת" - הוספת _____ על בשרך.

"עֲבִית" - נעשית _____.

"כְּשִׁית" - נתכסית בשומן כאדם שְׁכָסָלְיוֹ נכפלים מבחוץ.

ואז... "וַיִּטֵּשׂ אֱלֹהִים" - עזבו את _____ שעשאים לעם.

"וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ" - גינה ו _____ את ה' יתברך המושיעו כמו שנאמר: (יחזקאל ח, טו) "אַחֲרֵיהֶם

אֶל הַיַּכַּל וּפְנֵיהֶם קִדְמָה וְהִמָּה מִשְׁתַּחֲוִיֹתָם קִדְמָה לְשֹׁמֵשׁ" - ואין לך ניבול יותר מזה.

"יִקְנָאֵהוּ בְּזָרִים" (טז)

"יִקְנָאֵהוּ" - את חמתו וקנאתו של הקב"ה

"בְּזָרִים" - ע"י שעבדו לאלילים הזרים - במקום לאלוקי השמים והארץ...

"בְּתוֹעֵבֹת יִכְעִיסֵהוּ" - הכעיסו את _____ במעשים הנתעבים שעשו.

"יִבְזֹזוּ לְעֵדִים" (יז)

יזבחו קרבנות ל _____ (מזיקים הסמויים מן העין)

"לֹא אֵלֹהִים" - שאין בהם שום תועלת - כמו שתרגם האונקלוס "דְּלִית בְּ _____ צְרוּךְ", כי אילו

היה בהם צורך - שהיו מטיבים במשהו לאדם לא היתה קנאתו של ה' _____ כמו עכשיו.

"אֱלֹהִים לֹא יִדְעוּם" - לא הכירום משום אומה אלא ישראל המציאו זאת מעצמם.

"חֲדָשִׁים מְקֻרְבֵי פְּאוֹ" - אפילו ה _____ לא היו רגילים בהם וכשישראל עבדו לשדים הללו כל

גוי שהיה רואה אותם היה אומר "זֶה _____?"

"לא שָׁעֲרוּם אֲבֹתֵיכֶם" –

ק'רוש א': מלשון **פחד** – שאבותיכם לא _____ מהשדים ולא עמדו שערותיהם מרוב פחד

מפניהם. (שדרך שערות האדם לעמוד מחמת _____)

ק'רוש ז': מלשון **שעירים - שדים** – ש"שעירים" הם _____ - ואבותיכם לא עבדו ל _____ הללו.

"צֹר יִלְדָה תִּשְׁי" (יח)

"צור ילדך" – ה' החזק שילד אותך ויצר אותך לעם –

"תִּשְׁי" – ק'רוש א': - את ה' _____ !

ק'רוש ז': - ורבותינו דרשו: "תִּשְׁי" מלשון **חולשה**. כלומר: כשבא הקב"ה להיטיב

לכם אתם _____ לפניו – (בעבירות) ו _____ את כוחו (כביכול) מלהיטיב _____ !

"וּתְשֹׁפַח קַל מִחֻלְלָד" – ותשכח את ה' ה _____ אותך.

"וַיֵּרָא ה' וַיִּנְאֵץ מִכַּעַס בְּנֵיו וּבְנֹתָיו" (יט)

ה' ראה כל זאת ו _____ מאוד על רוע מעשי בניו ו _____ .

"וַיֹּאמֶר אֶסְתִּירָה פְּנֵי מוֹהָם" (כ)

ואז... ה' אמר: "אסתירה פני מהם" – אסלק מהם את שכינתי.

"אֲרֹאָה מָה אַחֲרֵיתֶם" – אראה מה יהיה ב _____ .

"כִּי דוֹר תִּהְיֶה פֶלֶת הַמָּה" – דור המהפכים את רצוני (מנחת רוח) ל _____ !

"בָּנִים לֹא אֱמַן בָּם"

ק'רוש א': "אמן" – מלשון "גידול בנים וחינוכם" כמו שנאמר על מרדכי הצדיק: (אסתר ב, ז)

"וַיְהִי _____ אֶת הַדָּסָה". כלומר, אומר ה': אין גדולי נפְרים ב _____ - כי הוריתים דרך

טובה – דרך התורה והמצוות והם _____ ממנה – עד שלא ניכר בהם שגידלתי אותם!
 קִירוֹשׁ ז': מלשון " _____ " – כלומר, אומר ה': בנים שאין בהם נאמנות – שהרי אמרו בסיני
 " _____ ו _____ " ולאחר שעה קלה _____ הבטחתם ועשו את ה _____ .

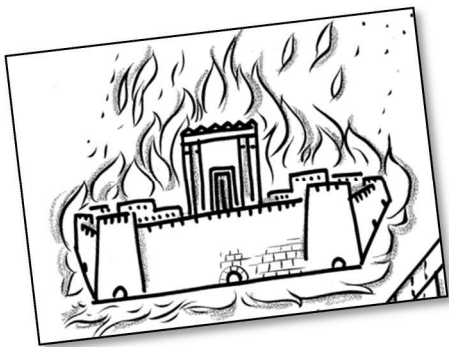

"הֵם קִנְאוּנִי בְּלֹא אֵל כְּעֶסְוֵי בְּהַבְלִיָּהֶם" (כא)

אומר השי"ת: כמו שהם הבעירו חמתי כשעבדו לדבר
 שאינו _____ (שדים) והאמינו בהבליהם. כך...
"וְאֲנִי _____ בְּלֹא עֵם" – אף אני אכעיסם בעובדי
 כוכבים שאין להם _____ - בגוי בזוי שאינו חשוב

להיקרא "עם" – ואלו הם ה _____ - שעליהם נאמר: **"הֵן אֶרֶץ _____ זֶה _____ לֹא הָיָה"** שהם
 החריבו את הבית הראשון (כשדים - בבלים) ובחורבן בית שני נחרבה ירושלים ע"י מלכות
 רומי שהם מלכות אדום – בני עשיו שגם עליהם נאמר: **"הִנֵּה קָטַן נִתְּתִידָּ בְּגוֹיִם _____ אֶתָּה**
מְאֹד!"

"בְּגוֹי _____ אֲכַעִיסֶם" – אלו ה _____ בה' ואינם מאמינים בו, שהכופר בקב"ה נקרא
 " _____ " כמו שנאמר: (תהלים יד, א) **"אָמַר _____ בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹקִים..."**

"כִּי אֵשׁ קָדְוָה בְּאִפִּי" (כב)

אומר ה': אש הכעס _____ באפי (וזה משל לגודל חרון האף)
"וְתִיקַד עַד שְׂאוֹל" – אש חרון אפי שרפה בכס עד ה _____ .
"וְתֹאכַל אֶרֶץ וַיְבַלָּה" – והאש שרפה את ארץ _____ ופירותיה.

"וְתִלְהֹט מוֹסְדֵי הָרִים" – והאש דלקה והחריבה את _____ הנקראת "מוסדי _____ " כי

היא מיוסדת – בנויה על ה _____ כמו שנאמר: (תהלים קכה, ב) **"ירושלים הרים _____ לה"**

"אֶסְפָּה עֲלֵימוֹ רְעוֹת" (כג)

"אֶסְפָּה עֲלֵימוֹ רְעוֹת" – קִירוֹשׁ א': "אֶסְפָּה" – מלשון חיבור ואיסוף יחד, כלומר, אומר ה'

אחבר – אצרף רעה על _____ - שיבואו כולם ביחד.

קִירוֹשׁ ז': מלשון "כליון" – אֶכְלָה אליהם את כל הרעות ולא אותיר

אפילו _____ אחת שלא אביא עליהם.

"חֲצִי אֶכְלָה בָּם" – אומר ה': כל חֲצִי (גזירות רעות) _____ ואגמור בהם!

אִשׁוֹת זְכוֹרֹתַי הַמְּרוּטָה כַּאֲנִי נִחְשָׁה קְלֹאָה לָּו, לְזַכָּרָה?

כי מלשון "חֲצִי אֶכְלָה בָּם" משמע ש _____ כְּלִים והם – (ישראל) אינם _____. והנה יש כאן הבטחה שלעולם לא יהיו עם ישראל כלים לגמרי.

"מִזֵּי רָעַב וּלְזוּבֵי רֶשֶׁף" (כד)

"מִזֵּי רָעַב" – אֹנֶקְלוֹס הַיְרֹסָ: " _____ כְּפָן" (נפוחים מרעב, כי טבע הסובלים מרעב שגופם מתנפח רח"ל)

ורש"י מִזֵּי רָעַב שֶׁ רָצִי מִשֶּׁה הַדְרִשׁן מִטּוֹאֵי־אֵ: "מִזֵּי" בלשון ארמי זה " _____ " כלומר: "מזי

רעב" – "שְׁעֵי־רֵעֵב שֶׁהִיא הַכּוֹחַ מִחֲמַת רֵעֵב - מַגְדֵּל _____ עַל בְּשָׂרוֹ יוֹתֵר מֵאֲדָם בְּרִיא.

"וּלְחַמֵּי רֶשֶׁף" – השדים _____ בהם.

מִאִי־זָה כְּסוֹק לֹא־מֵדִים שֶׁ"רֵשׁ" זֶה שֶׁדִּים? שְׁנֵאֵמַר: (איוב ה, ז) "וּבְנֵי _____ יִגְבְּהוּ עוֹף" - והם שדים.

"וְקֶטֶב מְרִירֵי" – כריתות (של חיים) של שד ששמו " _____ ".

"וְשֹׁן בְּהֵמַת אֲשַׁלַּח בָּם" – אשלח בהם בהמות שיהיו _____ וממיתות. ואפילו שאין טבען של

בהמות ל _____, הביא עליהם ה' בהמות שנשכוס והרגום. כַּאֲנִי הַמַּעֲשָׂה שֶׁמִּזֵּי רֵשׁ": "מעשה

היה והיו ה _____ (כבשים) _____ וממיתין"

"עַם חֲמַת זְחָלֵי עֶפְרוֹ" – עם ארס _____ המהלכים על _____ - על העפר.

"מוזוין תשכל חרב" (כה)

"ומחדרים אימה"	"מחויץ תשכל חרב"	
<p><u>חדרי - ליבו</u> וגם כשאדם בורח ונמלט מן ה____ יהיו חדרי ____ עדיין נוקפים עליו (דופקים בחוזק) מחמת ____ והוא מת והולך בה, מרוב פחד.</p>	<p>מחוץ ל____ תשכלם (תמית אותם) חרב של ____ . (חיילי מלחמה)</p>	<p>פירוש א'</p>
<p><u>חדרי - ביתו</u> גם כשהחרב היא מחוץ לעיר אבל בבית תהיה אימת ____ - מגפת הדבר תכנס לתוך חדרי ביתו כמו שנאמר: "עלה ____ בחלונינו"</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>פירוש ב'</p>
<p>"ומחדרים" – על החטאים שעשו בחדרי ____ (בסתר) וחשבו שה' לא רואה אותם. "אימה" – ימותו מ____.</p>	<p>"מחוץ" – על החטאים שעשו ב____ (בגלוי) "תשכל חרב" – ימותו מחרב הגייסות.</p>	<p>פירוש ט'</p>

וזמי אפלט הקורסונא? "גם בחור גם ____ יונק עם איש ____" – בכולם!

"אמרת אפאיהם" (כו)

כך אומר הק"ח: אמרתי בליבי "____ אותם" – כפאת השדה – להשליכם מעלי כ____.

"אשבייתה מאנוש זכרם" – אשבית את זכרם מבני ____ שבעולם.

"לולי פעס אויב אגור" (כז)

ומדוע ה' אומר כך רק זאיזו ולא עשה לאו זכוסא? אומר ה': אמנם הייתי עושה זאת –

"לולי פעס אויב אגור" – אם לא שכעס ה____ כנוס- אסוף עליהם ל____ אותם.

ואם אניח לאויב שישחית את ישראל לגמרי... "פן ינפרו צרימו" – ינכרו הדבר – שיבואו

לתלות גבורתם בנכרי – באליל זר שאין הגבורה שלו.

"פֶּן יֵאָמְרוּ יְדִינֵנוּ רָמָה וְלֹא ה' פָּעַל כָּל זֹאת" – ויאמרו שכוחם עשה זאת ולא יתלו את הגבורה בי! – שהפורענות הייתה ממני כדי להיפרע מישראל על ידם – ולא מגבורתם.

"כִּי גֹי אֲבָד עֲצוֹת הַמָּה" (כח)

אומר ה': אותו גוי המיצר לישראל לא ישכיל להבין שהכל מאת ה' – "כִּי גֹי אֲבָד עֲצוֹת הַמָּה וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה" – גוי סכל וטיפש שאבדה ממנו כל עצה ו_____ (כמו שנאמר קודם

"אקניאם בלא עם" – בגוי בזוי ללא דעת וחכמה)

"לֹו זֹכְמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת" (כט)

אילו היו חכמים היו צריכים להבין זאת - "יבינו לאחריתם" – היה ראוי ששימו לב להתבונן לסוף _____ של ישראל (מה שהיה בראשיתם הטוב של ישראל כשקיימו את רצון ה' שאז עמדו ברום המעלה וכל אויביהם נפלו לפניהם, ואילו עכשיו באחריתם – לאחר שעזבו את ה' נפלו בידי הגויים...)

"אֵיכָה יִרְדֹּף אֶזְרָא אֶלְךָ" (ל)

ולא יתבוננו "אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלְךָ" – איך יתכן לפי הטבע שיחיד מן האויבים ירדוף אחר _____ אנשים מישראל ויניס אותם? "וּשְׁנַיִם יְנִיסוּ רֶבֶבָה" – ושני אנשים יניסו "_____ " – 10,000 אנשים? – "אִם לֹא כִי צוּרִים מְכָרִים וְה' הַסְּגִירָם" – שהקב"ה מכרם ומסרם בידם של הגויים!

"כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרִים" (לא)

- כי לא כאלוקינו - ה_____ שלהם!

והיו הם צריכים להבין שכל הצלחתם היא רק כיון שה' הסגיר את ישראל בידם כעונש על עוונותיהם ולא נתן הניצחון להם ולאלוהיהם –

שְׁהִי אֵצֶל סַכְסָא (כשעשו ישראל רצונו של מקום) "צוּרִים" – אלוהיהם לא יכלו לעשות כלום – כנגד

"צוּרֵנוּ" – האלוקים שלנו!!!

אזל עכשיו, כיון שחטאו ישראל - לכן "ואויבנו פלילים" - פלילים מלשון משפט - עשיית דין,

כלומר: עכשיו אויבינו _____ אותנו שהרי " _____ " מְכַרְנוּ להם! - ולא בגלל כח אליליהם!

"כִּי בַמֶּגֶפֶן סָדַם גִּפְנָם" (לב)

ממשיך ה' לומר: מדוע רציתי להשליכם מלפני כהפקר? ("אמרתי אפאיהם"...) .

"כִּי בַמֶּגֶפֶן סָדַם גִּפְנָם" - כי מעשיהם (הנמשלים לפירות) הם כמעשי _____ .

"וּמִשְׁדָּמַת עֲמָרָה עֲנַבְמוּ" - ומעשיהם (הנמשלים גם ל"שדמות" - לשדות תבואה) הם כמעשי _____ .

- כלומר שמעשיהם של ישראל רעים כמעשי _____ ו _____ - שהי הפכם באפו ובחמתו...

"עֲנַבְמוּ עֲנַבֵי רוֹשׁ" - פירות מעשיהם הרעים מרים כעשב הרוש - שהוא עשב _____ .

וזכן אמר ה', זלזל מעשיהם הרעים:

"אֲשַׁכֵּלַת מְרֵרַת לְמוֹ" - ראוי להם לשתות משקה (פורענות) _____ - לפי מעשיהם המרים כך

פורענותם תהיה _____ .

"וְזֹבַחַת תִּנְיָנִים יֵינָם" (לג)

ראוי להשקותם כוס משתה פורענותם - בארס של _____ . "וְרֹאשׁ פְּתָנִים אֶכְזֹר" - אויב

_____ יבוא ויפרע מהם כמו "כוסס" ("פתן") - סוג נחש האכזר ל _____ .

"הֲלֹא הוּא כָּמֹס עֲמֹדֵי זֹחַתוֹם בְּאוֹצְרֹתַי" (לד)

אמר ה': "פְּרִי גִפְנָם" - פרי מעשיהם הרעים - "כָּמֹס עֲמֹדֵי" - שמור אצלי.

"חֲתוּם בְּאוֹצְרֹתַי" - סגור ב _____ שלי.

כסבורים הם ישראל ש _____ מעשיהם הרעים. אך כולם גנוזים ו _____ לפני להיפרע מהם

כשיגיע הזמן...

"לִי נֶקֶם וְשָׁלֹם" (לה)

אומר ה': אצלי מוכן ומזומן הפורענות של נקם שאביא ואשלם להם, ומתי אביאה עליהם?

"לֵעֵת תִּמּוּט רַגְלִים" – כש _____ (תגמר) זכות אבותם שהן סמוכים _____ . (כמו שנשמכים על הרגל)

"כִּי קָרוֹב יוֹם אֵיִדָם" – כשיגיע ה _____ וארצה להביא עליהם את יום " _____ " – יום פורענותם

– צרתם, קרוב הדבר ומזומן לפני להביא עליהם את זה על ידי _____ הרבה.

"וְחָשׁ עֲתֹדֶת לְמוֹ" – "וְחָשׁ" מלשון מהירות כמו שנאמר "יִמְהַר _____", כלומר: כשיגיע זמן

פורענותם - _____ יבואו העתידות להם.

עַד כֵּאֵן הַעֵד עֲלֵיהֶם מִשֶּׁה דַּרְי – אֵהְיוּ הַשִּׁירָה הַלֵּאָל אֶעֱצֵם...

אֵלֶּךָ מִכֵּאֵן וְאֵיִלֶּךָ

הַעֵד עֲלֵיהֶם מִשֶּׁה דַּרְי _____ שִׁבְעָא עֲלֵיהֶם כְּכֹאֵל הַפּוֹרְעָנוֹת – כְּשִׁישׁוּבוּ אֵלֶּךָ וְיִכּוּפְרֵךְ

עוֹנֵם. כִּמוֹ שְׂאֵמַר אֵהֵם מִשֶּׁה: (פֶּרֶק ז' א-ג) "וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֵיךָ... הַזְרָכָה וְהַקְּלָאָה... וְשִׁבְרָה

עַד ה' אֵלֶיךָ כִּכֹּל אֶעֱצֵם... וְשִׁבְרָה ה' אֵלֶיךָ שְׂבֹרָה וְרַחֲמֵךְ."

"כִּי יִדְרִיךְ ה' עִבּוֹ" (לו)

כשה' _____ את עמו ויביא עליהם את הייסורים האמורים עליהם...

"וְעַל עֲבֹדָיו יִתְנַחֵם" – ויתנחם הקב"ה על _____ - לשוב (מחרון אפה) ולרחם עליהם.

"וַיִּתְנַחֵם" – זה לא מלשון נחומים אלא מלשון הפך ה _____ כֹּאֵמַר שְׁנִשְׁמַנְתָּ מִחֲשֶׁבְתָּ שְׁחִשְׁבָה

קוֹדֵם, או אֵהְיִי טִיב או אֵהְרַע (וכֵּאֵן ה' הִפְךָ מִחֲשֶׁבְתָּ מִרְשָׁא) _____

"כִּי יִרְאֶה כִּי אֶזְלַת יָד" – "אֶזְלַת" מלשון הליכה. כשיראה הקב"ה כי יד האויב _____

וחוזקת מאוד.

"וְאָפֶס עָצוֹר וְעִזּוֹב" – ואין בישראל אפילו אחד שיהיה "עצור" – נושע, ו"עזוב" – מחוזק.
 "עצור" – מלשון "מושל" כלומר שאין אדם בישראל הנושע על ידי עוצרו ו____ - שיעצור
 וימשול בהם.

"וְעִזּוֹב" – מלשון "חוזק" – כלומר שה' יראה שאין אדם מישראל מחוזק על ידי "____" –
 מנהיג המחזק את ישראל.

"וְאָבִיר אֵי אֶלֶהִימוֹ" (לז)

"וְאָמַר" – אז יאמר הקב"ה על ישראל: "אֵי אֶלֶהִימוֹ" – היכן הוא עבודת ה____ שעבדו?!

"צוֹר חֲסִיוֹ בּוֹ" – היכן הוא ה"צור" – הסלע שהיו ____ בו מפני ה____ ו____ - כלומר:

היכן הוא העבודה זרה שהיו בטוחים בו להגן עליהם מן ה____?

"אֲשֶׁר זָזְלָב זְבוֹזִימוֹ יֹאכְלוֹ" (לח)

שאת ה____ של זבחי ישראל שהקריבו לפניהם - היו אותם אלוהות (אלילים) – אוכלים,

"יִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכָם" – ואת יין ____ (שישראל היו מנסכים להם) הם היו שותים...

"יִקוּמוּ וַיַּעֲזְרְכֶם" – שיקומו אותן עבודות ____ שעבדתם להם ויעזרו לכם.

"יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה" – האליל שבטחתם בו יהיה לכם ____ ומסתור (בעת צרתכם)

ואיה הם אלו שצטחטחם זהס?? אלא...

"רְאוּ עֵתָהּ כִּי אָנִי אֲנִי הוּא" (לט)

ואמר ה': "רְאוּ עֵתָהּ" – הבינו וראו מהפורענות שהבאתי עליכם שאין לכם ____ (שיכול

להצילכם מידי), וכן הבינו מהתשועה שאושיעכם – שאין ____ בידי (שיכול לעכבני מלהושיע

אתכם) ומזה תלמדו שאני השליט היחיד! - "וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי".

"כִּי אָנִי אֲנִי הוּא" – כפילות המילים "אני אני" באה להשמיענו: "אָנִי" – הוא ל____

ו"אָנִי" – הוא ל____. כלומר, אני הוא העושה בין לטוב ובין לרע.

"וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי" - אין שום אלוהות ("עמדי" - דוגמתי וכמוני) שיהיה עומד כנגדי ל ____ !
 "אֲנִי אִמִּית וְאֶחֱיָה" - בגלות שהבאתי עליכם.

"מִחֲצָתִי וְאֲנִי אֶרְפָּא" - אני הכייתי אתכם ועכשיו ____ אתכם.

"וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל" - אין מי שיכול להציל את ה ____ בי - מעונשם!

"כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי" (מ)

שבועת הקב"ה: וכך אמר ה': "כי בחרון ____ (על האויבים) אשא ____ אל עצמי - בשבועה"

"וְאִמְרָתִי חַי אֲנֹכִי לְעֵלָם" - לשון של ____ הוא: "חַי אֲנֹכִי לְעֵלָם" - כלומר, כמו שאמת

הוא שאני חי וקיים לעולם, כך אקיים את שבועתי שאנקום באויביי.

"אִם שִׁנֹּתִי בִּרְקָ זֹרְבִי" (מא)

אם אשנן (אחדד, אלטש) את להב ____ למען היות לה ____ - עד שתבריק.

"וְתֹאחֶז בְּמִשְׁפַּט יָדַי" - כשאבוא להיפרע מאויביי, עתיד אני להניח את מידת ה ____

ואשתמש רק במידת הדין לנקום באויביי שהרעו לכם!

"אֲשִׁיב נָקָם לְצָרִי" - אנקום בצוררי ישראל (שנחשבים גם לשונאי ה' וצריו. כמו שנאמר: ישעיה ג, ט "בכל צרתם

לו צרי" - שבכל עת צרה לישראל כביכול גם לה' צר כדרך האב המְצַר בצרת בנו)

"וְלִמְשֹׁנָי אֲשַׁלֵּם" - ואשלם להם כגמולם.

ואדוע הסניש ה' אל הגויים הרי היה זה רצון ה' שהם ייסרו אל ישראל על חטאיהם?

אלא שאעפ"י שהיה זה רצון ____ אבל הם הוסיפו להרע לישראל ביותר, כמו שנאמר: (זכריה א, טו)

"וְקִצְצָף גָּדוֹל אֲנִי קִצְצָף עַל הַגּוֹיִם הַשְּׂאֲנָנִים - אֲשֶׁר אֲנִי קִצְצָפְתִּי ____ וְהִמָּה ____ לְרַעָה"

ולכן כשאבוא לשפוט אותם תאחז ידי את מידת ה ____ (מידת הדין בלי מידת הרחמים) להחזיק בה

ולנקום נקם - בלי לרחם עליהם כלל.

מה אומרים רבותינו באגדה - מגור אשון הקסי "ואחזז משפט ידיו"?

שלא כמידת בשר ____ - מידת _____.

שמידת בשר ודם: כשהוא זורק ____ אינו יכול ל_____.

אבל הקב"ה: גם לאחר שזורק _____ (עונשיו) יש בידו ל_____ כאילו הוא אוחזן ב_____.

וזה שנאמר "ותאחזז במשפט ידיו" גם לאחר שהחיצים יצאו, עדיין אוחזם בידו ויכול לעצור.

"אשכיר זוצי מדם וזורבי תאכל בשר" (מב)

"אשכיר חצי מדם" – כל כך ירבו הרוגי אויבי עד שהחיצים שאזרוק יהיו כשיכורים מרוב

שתיית ה_____ של האויב.

"וחרבי תאכל בשר" – החרב נמשלת כאן כמי שאוכלת את _____ של האויבים.

וכל הפורענות הזאת תהיה להם –

"מדם חלל ושבגיה" – מעוון שפיכת _____ חללי - הרוגי ישראל.

ומעוון שבגיה ש_____ מהם (בכל שנות גלותם אצלם)

"מראש פרעות אויב" – ובעת הזאת ה' יפרע מהגויים על כל מה שעשו לישראל **"מראש"** –

מהפשע הראשון שלהם בתחילת **"פרעות אויב"** – פירצות האויב שפרעו בישראל.

כי כשהקב"ה נפרע מן ה_____, פוקד עליהם עונם ועוונות _____ - ביחד, מראשית פירצה

ראשונה שפרצו ב_____ - עד סוף מעשיהם בדור האחרון.

"הרנינו גוים עמו" (מג)

שבחו הגויים את עמו... כאמר, כשיגיש אוגו למן שיפרס הקב"ה מכל צריהם של ישראל -

ישחזחו האומות אל ישראל ויאמרו: "ראו מה _____ של אומה זו, שדבקו ב_____

בכל ה_____ (הצרות) שעברו עליהם ולא _____ - לפי שיודעים היו ב_____ ובשבחו של

הקב"ה – שבסוף יפדה אותם מגלותם!

"כִּי דָם עֲבָדְיוֹ יִקּוּם" – שה' ינקום בהם על שפיכת _____ עבדיו – ישראל.

"וְנָקָם יְשִׁיב לְצַרְיוֹ" – וה' ינקום בצריו על ה_____ ועל ה_____. - שהיו הצוררים גוזלים וחומסים את ישראל.

"וְכִפֵּר אֲדָמְתוֹ עִמּוֹ" – לשון ריצוי ופיוס כלומר, ויפייס ה' את _____ את ארץ ישראל על הצרות שעברו ישראל... .

ואיך נפייס ה' את ארצנו? עיני "עמו" – שכשעם _____ מתנחמים גם ארצו _____ .

אחלוקת רבי יהודה ורבי נחמיה

מפסוק כ"ח – מ"א ניתן לפרש את הפסוקים גם על ישראל וגם על הגויים

ונחלקו בזה רבי _____ ורבי _____ .

רבי יהודה דורש את הכל על _____ (כפי שראינו עד כאן)

ורבי נחמיה דורש את הכל על ה_____

(דברי רבי נחמיה מובאים ברש"י פסי' מ"ג ד"ה "וכפר אדמתו")

פס'	לשון הפסוק:	לפי רבי יהודה - מדובר על יהודה -	לפי רבי נחמיה - מדובר על הגויים -
כ"ח – ל"א	כִּי גֹי אֲבָד עֲצוֹת הַמָּה וְאִין בְּהֶם תְּבוּנָה לוֹ זִכְמוֹ יִשְׁכִּילוּ זֹאת יְבִינּוּ לְאֲזוּרֵיהֶם אֵיכָה יִרְדֹף אֲזוּד אֶלֶף וְשָׁנַיִם יִגִּיסוּ רַבָּבָה אִם לֹא כִי צוּרִם מְכָרִם וְהִ' הַסִּיָּרִם	ה' מדבר על עם ישראל "שהם אבדו _____" - שהיא הנותנת להם עצה _____ "ואין בהם תבונה" להתבונן איך ירדוף אחד מהאויבים אחר אלף מהם ויניסם וכו' "אם לא כי צורם _____"...	ה' מדבר על הגויים כמו שהסברנו עד עתה שלא מבינים שה' עושה כל זאת ולא כוחם והיו ה_____ צריכים להתבונן איך יכול להיות שיצליח אחד מהם להניס _____ מישראל "אם לא כי צורם מכרם"...
ל"ב	כִּי מִנְּקֵן סָדָם גִּפְנָם...	מדובר על מעשיהם של _____ שהם רעים כמעשי סדום (_____)	מדובר על מעשיהם של ה_____ שהם רעים כמעשי _____ ועמורה
	עֲנִבְמוּ עֲנִבֵי רוּשׁ... אֲשַׁכֵּלֶת מְרֵרֶת לְמוֹ... .	ראויים הם עם _____ שאשקה אותם משקה _____ - פרי מעשיהם המרים.	ראויים הם הגויים שה' ילעיטם באשכולות _____ על מה שעשו לישראל.

כס'	הכסות: לשון	לפי רבי יהודה - מדובר על <i>לשון</i> -	לפי רבי נחמיה - מדובר על <i>לשון</i> -
ל"ג	זֹמַת תַּנְיָנִים יָנִים...	מדובר על עם _____ שה' ישקם משקה עם ארס של _____ על מעשיהם הרעים	מדובר על ה _____ שה' ישקם בארס של נחשים על מה שעשו לעם ישראל.
ל"ד	הֲלֹא הוּא כְּמוֹס עֲמֻדֵי זֹתוּם בְּאוֹצְרוֹתַי...	מדובר על העונש של _____ שהוא שמור ו _____ אצל ה' ולא שכח אף אחד מהחטאים שלהם.	מדובר על ה _____ - שה' עתיד להשקותם _____ נחשים על מה שהרעו לישראל, והארס הזה "כְּמוֹס" - שמור אצל ה' כדי להשקותם. כמו שנאמר: "כי כוס ביד _____"
ל"ה	לִי נָקָם וְשָׁלֹם לְעַת תְּמוּט רַגְלִים	מדובר על עם ישראל שה' יענישם כשיכלה להם זכות _____	מדובר על ה _____ שלעתיד לבוא תיפול רגלם ומעמדם של הגויים. כמו שנא': "תִּרְמָסְנָה _____ רַגְלֵי עֲנִי פְעָמֵי דְלִים"
ל"ו	כִּי יִדְיִן ה' עֲבוּ	מדובר על עם _____ שלאחר שה' ישפוט אותם ויביא עליהם את כל האמור עליהם, יתנחם עליהם... ידין מלשון משפט - ייסורים	מדובר על ה _____ שכשה' "ידין" עמו כלומר "יריב את _____ " - יתבע את דינם של ישראל מיד עושקיהם - ויושיעם מיד _____.
ל"ז	וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵינוּ	מדובר על עם _____ שה' אומר להם איה ה _____ שבטחתם בו...?	מדובר על ה _____ שהאויב יאמר: " _____ אלהימו של _____ " כמו שאמר _____ הרשע כשחתך את הפרוכת...
ל"ט	רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא	מדובר על עם _____ שה' אומר להם ראו עתה שאני הוא להשפיל ואני הוא ל _____	מדובר על ה _____ שכשה' יגלה ישועתו יאמר לכל אומות העולם ראו עתה "כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא" - אני הוא שעשיתי הכל... מאיתי באה עליהם ה _____ ומאיתי תבוא עליהם ה _____
	וְאִין מִיָּדֵי מַצִּיל	אין מי שיציל את עם _____ כשה' יענישם על מעשיהם כלפי _____.	אין מי שיציל את ה _____ כשה' יענישם על מעשיהם כלפי _____.
	כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי	ה' נשבע בשמו הגדול שינקום ב _____ שהצרו לישראל...	המשך דברי ה' אל האומות: "כי אשא אל שמים ידי" - תמיד אני _____ מקום שכינתי בשמים! ואיך אתם חושבים שאין בכוחי להתגבר עליכם... הרי אני למעלה ואתם למטה...
מ	וְאָמַרְתִּי זֹי אֲנֹכִי לְעַלְמֵם	ה' נשבע בלשון "חִי אֲנֹכִי" - שכמו שאני חי ל _____ כך אקיים את נקמתי בגויים.	ה' מדבר אל ה _____ : היה בידי להיפרע מכם אבל אמרתי בליבי "חִי _____ לְעוֹלָם" - איני ממנהר להיפרע מכם מיד, לפי שיש לי שהות בדבר להמתין. כי אני חי ל _____ ובדורות האחרונים אני נפרע מ _____ ויש יכולת בידי להיפרע מן ה _____ - בעולם הזה ומן ה _____ - בגיהנום.

"וַיָּבֹא מִשֵּׁה וַיְדַבֵּר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשִׁיעַ בֶּן נוֹן" (מד)

"הוא והושע בן נון" – ששניהם דיברו אל העם באותו יום.

כאילו יום ששזזז לה היה? _____ - שאז זה היה יומו האחרון של _____ רבינו וניטלה

הרשות (השלטון) ממשה וניתנה ל_____.

מה הסמיץ משה איהושע? _____ - שיתרגם את דבריו לעם.

מזזז ששה לזזז? כי רצה שיהושע ידרוש לפני העם עוד בימי _____ - בנוכחותו כדי שלאחר

פטירתו לא יאמרו ישראל ליהושע: "בחיי רבך לא היה לך להרים _____" – כלומר בחיי רבך

לא יכלת להתנשאות עלינו אז עכשיו נהיית מנהיגנו? לכן משה הראה לכולם שיהושע דורש

בפקודתו... ולכן מינה לו _____.

מזזז יהושע כזזז כזזז יז?

"וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁימוּ לְבַבְכֶם" (מו)

"שִׁימוּ לְבַבְכֶם... - לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת"

מכאן לומדים: שצריך אזזז שיהיו סניו ו _____ וזיזו מכוונים

אזזזי _____ - כזזז אהזיזס הייזזז.

וכן הוא אומר: (יחזקאל מ, ד) "בֶּן אָדָם רְאֵה בְּעֵינֶיךָ וְ _____ שְׁמַע

וְשִׁים _____ לְכָל אֲשֶׁר אֲנִי מְרַאֶה אוֹתְךָ" (ששם אמר זאת המלאך ליחזקאל כשבא ללמדו מידות בית המקדש

והרי הזזזז קז - וחוזר הס:

(לעתיד לבוא)

ומה גזזזז הזזז ומיזזזז'ו שהוא דבר הנראה ל _____ ונמדד ב _____ (קנה-מדה) - צריך אדם

שיהיו _____ ואזניו ולבו מכוונים להקשיב לדברים היטב... (כמו שאמר המלאך ליחזקאל)

- אהזזז זזזזי גורה שהן כ _____ התלויין בשערה – על אחת _____ וכמה - שצריך האדם

שיהיו עיניו ואוזניו ולבו מכוונים להבינה....

"כִּי לֹא דָבָר יֶרֶק הוּא מִכֶּם כִּי הוּא זַיִיכֶם" (מז)

"כִּי לֹא דָבָר יֶרֶק הוּא מִכֶּם"

פִּירוּשׁ א': לֹא ל_____ אתם יגעים בתורה ועוסקים בה – כי הרבה שכר תלוי בה! "כִּי הוּא

חַיִּיכֶם" – כי קיום התורה הוא _____ - "וּבְדָבָר הַזֶּה _____ יָמִים עַל הָאָדָמָה"...

פִּירוּשׁ ז': אֵין לך דבר _____ בתורה שאם תדרשנו - שאין בו מתן שכר. כלומר, אין שום פרט

בתורה שלא תמצא בו דבר חשוב הנלמד מכך...

מְהִי הַזּוֹלָמָא שְׂמַזְבֵּיא רִש"י שְׂאֹפִיּוֹ מִקְרָא קִטָּן בְּגוּרָה - שְׂאִין חֲשִׁיזוּתוֹ נִכְרָה, מִכָּל מְקוּם

כְּשֶׁמֶדְבַּק זֶה מִזְמַן אִימּוֹז גְּזוּלָא?

שְׁכֵן אִמְרוּ חֲכָמִים: נֹאמֵר בְּתוֹרָה "וְאַחֹת לֹטֵן _____" ... "וְתִמְנַע הַיְתָה _____ לְאַלְיָפֵי בֵּן

עֶשׂוֹ" ... לְפִי שְׂאִמְרָה: "אִם אֵינִי כְּדָאִי (רְאוּיָה) לְהִיּוֹת לוֹ (לְאַלְיָפֵי) לְאַשָּׁה, הַלּוּוֹאִי וְאֵהִיָּה פִּלְגְּשׁוּ".

וְכֹל כִּךְ אֵמָה? (הֲרִי הִיתָה בַת שֶׁל אֲלוּפִים – שְׂרִים וּמְדוּעַ הַשְּׂפִילָה אֶת עֲצָמָה כֹּל כִּךְ?)

לְהוֹדִיעַ שְׁבַחוֹ שֶׁל _____ שֶׁהִיוּ שְׁלֹטוֹנִים וּמַלְכִים _____ לִידְבַק בְּזַרְעוֹ - לְהִתְחַבֵּר אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ.

וְהֵנָּה אֲוֹמְדִים אֲנִי מִכָּאֵן שְׂאֹפִיּוֹ מִמְּסוּק שְׁנִרְאָה אִכְאוּרָה חֲסַר חֲשִׁיזוּת אֲוֹמְדִים אִימּוֹז גְּזוּלָא! וְזֶה

הַפִּירוּשׁ שֶׁל "יֶרֶק דָּבָר יֶרֶק הוּא מִכֶּם"...

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לְאֹמֵר" (מח)

בְּאֹרֹז ג' מְקוּמוֹת נִאֲמָר: "בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה" - שֶׁהִיָּה לָּהּ בְּעִצְמוֹתָ שֶׁל יוֹם, בְּלִיאוֹי זְבַרְסוּס?

אמר הקב"ה:	שהיו אומרים...	שנאמר:	
אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מכניסו ב _____ היום וכל מי שיש בידו _____ למחות יבוא ו _____	לפי שבני דורו הרשעים היו אומרים "בכך וכך (לשון שבועה) אם אנו מרגישים בו (בנח כשהוא נכנס לתיבה) אין אנו מניחים אותו ליכנס ב _____ ולא עוד אלא אנו נוטלין _____ וקרדומות ומבקעים את התיבה"...	"בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא _____ אֶל הַתִּיבָה"	פֶּסַח רְאוּנָה אִלֵּן

אמר הקב"ה:	שהיו אומרים...	שנאמר:	
אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מוציאן ב_____ היום וכל מי שיש בו _____ למחות יבוא ו_____...	לפי שהיו מצריים אומרים "בכך וכך אם אנו מרגישין בהם (כשהם יוצאים ממצרים) אין אנו מניחים אותן ל_____, ולא עוד אלא אנו נוטלין _____ וכלי זיין והורגין בהם"...	"בְּעֵצָם הַזֶּה הוּצִיא ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ _____"	פַּעַם עֲנִיה כ_____
אמר הקדוש ברוך הוא: הריני מכניסו (למעה) ב_____ היום (לעיני כל ישראל, וכל מי שיש בו _____ למחות יבוא ו_____)	לפי שהיו ישראל אומרים "בכך וכך אם אנו מרגישין בו (במשה שמיתתו קרובה) אין אנו _____ אותו (לעלות להר ולמות). אדם שהוציאנו מ_____ וקרע לנו את ה_____ והוריד לנו את ה_____ והגיו (הפריח) לנו את ה_____ והעלה לנו את ה_____ ונתן לנו את ה_____ - אין אנו _____ אותו (למות)"...	"וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר"	פַּעַם עֲנִית כאיתתו se _____

"עֲלֵה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה... וּמֹת בְּהַר אֲשֶׁר אֶתָּה עֹלֵה שָׁמָּה..." (מט-נ)

"וְהֶאֱסַף אֶל עַמִּידָךְ כְּאֶשֶׁר מִת אֶהְרֹן אַחִיד" – שתזכה גם אתה למות באותה _____ שראית

אצל _____ אחיד וחמדת אותה.

וכיִצֵּד הִיא מֵאֵל שֶׁ אֶהְרֹן?

שהפשיט משה את אהרון בגד _____ והלבישו ל_____ בנו, וכן בגד שני וכן _____, וראה

את בנו בכבודו, (כשהוא לבוש בבגדי הכהונה)

אמר לו משה: 'אֶהְרֹן אַחִי, עֲלֵה ל_____ - ועלה; 'פְּשׁוּט _____ - ופשט; 'פְּשׁוּט _____ - ופשט;

'עֵצִים _____ - ועצם; 'קִמְצָךְ _____ - וקמץ, והלך לו אהרון הכהן לעולמו.

זאווה שעה אמר משה: "אשרי מי ש _____ במיתה זו". - וזכה משה זאווה _____ שרצה זה.

"עַל אֲשֶׁר בְּעַלְתֶּם בֵּי" (נא)

אין הכוונה שמשו ואהרון ח"ו מרצו זקב"ה, אלא אומר הקב"ה למשה: "אתם גרמתם לישראל

ל_____ - למרוד בי"

"עַל אֲשֶׁר לֹא קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – גרמתם לי שלא _____ (בתוך בני ישראל)

שארתי לכם: "וְאֵל הַסֵּלַע" – והם הִכּוּהוּ והוצרכו להכותו פעמיים.

ואילו דיברו עימו – ונתן מימיו בלא _____ היה מתקדש שם שמים, שהיו ישראל נושאים קל - וחומר לעצמם והיו אומרים:

"וַאֲנִי הֵאֱמַרְתִּי הִלְכָה שְׂאֵינִי (ראוי) וְאֵלֵי _____

- אִם לֹכֵחַ (וקיים את אשר נצטווה) אֵין לוֹ מִן _____

- וְאִם חֹטֵא (ולא קיים את אשר נצטווה) אֵין _____ - זְשׁוּשׁ.

עַם לֹא כַךְ מְקִיִּים נִצְוּוּ _____ (שהוציאו מים על פי צדרי הנביא)

אנו – ישראל שיש לנו מתן שכר וגמול על מעשינו לא כל _____ - שיש לנו לשמוע בקול ה' אלוקינו? ...

"כִּי בִּמְנֹכַח תִּרְאֶה אֶת הָאָרֶץ" (נב)

אומר ה' אלמשה: כי מרחוק תראה את ה_____ (כשתעלה אל הר העברים) - כי אם לא תיראנה עכשיו לא תיראנה עוד ב_____.

"וְשָׂמָה לֹא תְבוֹא" – כי ידעתי כי ארץ ישראל חביבה היא _____ (ומשתוקק אתה לראותה) על כן אני אומר לך "עֲלֶה וְ" _____"

